

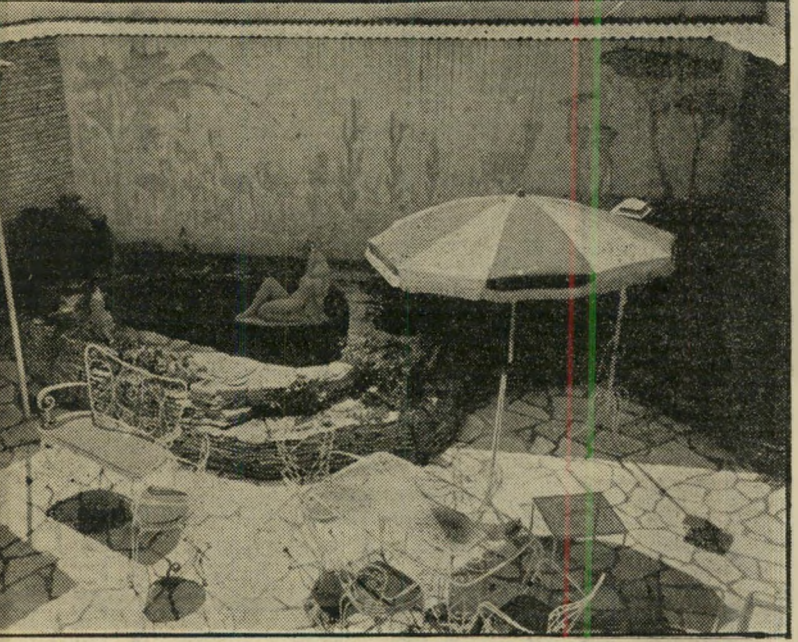
חבריים מספירים

לאחרים עלולה הכותרת של מאמר זה להיראות כחילוֹלֵה־קודש. שכן, "חברים מספירים על ג'ימי" המקורי, היה סיפורו של לוחם מלחמת העצמאות, שנפל בקרב על הקסטל. ואילו הג'ימי שעליו מסופר בעמודים אלה הוא איש העסקים הבינלאומיים

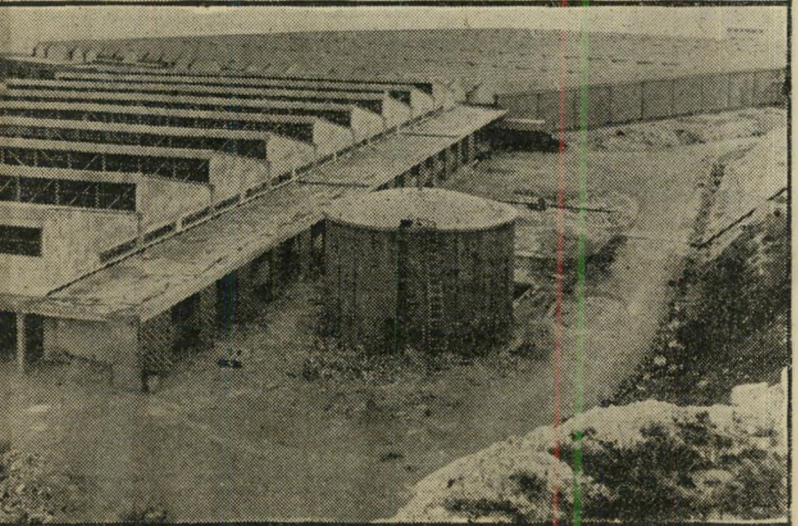
שלוש שנים, יכשירו פועלים חדשים. הספירים באו, עבדו, קיללו את ג'ימי לוי ואת מפעלו, וחזרו לארצם בשאט־נפש. הפועלים המקומיים טענו כי הספרדים לא היו אורגים מומחים, אלא פועלים מדרגה שניה ושלישית — שיתרוגם היחודי היה בשכרם הנמוך. אולם גם שכר זה התקשה ג'ימי לוי לשלם. המסעדה בה אכלו ה־ספרדים בהקפה, הפסיקה לתת להם אוכל. חבריהם הישראלים ערכו מגבית פרטית, תרמו כמה מאות לירות לספרדים, שעברו לאכול באחד המינדרים בנצרת. לבסוף שבתו בפתחו של ג'ימי, התלוננו אצל הנציג ה־ספרדי בירושלים וקיבלו כרטיסים חזרה ל־מולדתם.

אפשר את נצרת הערבית. הוחלט, על כן, להקים עיר יהודית שתחלוש על הציר ה־ערבית. כך נולדה נצרת עילית, בביצועו והשגחתו של משרד הבטחון. הצעד המעשי הראשון היה פשוט: הוקמו בניינים ושיכונים, לצרכי האוכלוסיה ה־חדשה. בחלקם היו אלה עובדי המנגנון — פקידי הממשל הצבאי, שוטרים, פקידים ממשלתיים — שממילא נמצאו כבר בנצרת, בגלל עבודתם. אך אלה לבדם לא הספיקו לאכלס עיר. לשם כך היתה דרושה ה־יישובת המונית — קליטת עליה. אולם כדי לקלוט עליה, לא די לספק שיכון לעולים החדשים. דרוש להם מקור־פרנסה קבוע. אפילו עבודות־דחק יזומות אינן אלא פתרון קלוש, לזמן מוגבל. קליטה של ממש מחייבת הקמת מפעלים חדשים. כאן השתלב חווגו של פנחס ספיר עם חזון משרד הבטחון. ספיר האמין בכל לבו כי הישועה התעשייתית תבוא לישראל דווקא ממפעלי טקסטיל. הוא אף ביסס אמור זה על שלוש הנחות־יסוד: של תעשייה זו, ה־אופיה ה"יהודי" של תעשייה זו, ה־

"אחר כך", הסביר חבר ועד עובדי ה־מפעל, "ראינו שמה שקרה לספרדים קורה גם לנו. הפסיקו לשלם לנו שכר." סימן מדאיג שני: מחסן תומרה־גלם התי־רוקן והלך, כאשר עבר כל החומר את תהליך הטוויה, ולא בא חומר חדש, פוטר עובדי מחלקת הטוויה. משם עבר החומר הטווי למחלקת האריגה, ומשם למחלקת ה־אשפיה, ממנה יצאו בדים מוגמרים. כל אותו זמן לא נתקבל חומר־גלם חדש ב־מפעל. היה ברור, כי בגמר עבודת האריגה והאשפיה, תוך שלושה־ארבעה ימים, לא יהיה יותר מה לעשות. כל העינים הופנו לעבר מחסן הסחורה המיוגמת: מה יעשה ג'ימי לוי עם 200 אלף הל"י שיקבל תמורתה? יקנה חומר־גלם חדש, כדי להמשיך בייצור — או ישלם את שכר־העבודה וההובאות הבוערים, וישאר ל־לא חומר־גלם? בשני המקרים, חשו הפועלים כי מאיימת עליהם סכנה. לכן הטילו עיקול על הסחורה, כערובה לתשלום שכרם.

בית המילונר: ארפסת בית ג'ימי לוי עם ברכה ופסל עירום

איפעל המיליונים: "סקסטיל נצרת" האשתרע על 36 דונם

החבר: פנחס ספיר באפעל

מחוגי השעון החשמלי הקפואים הורו על השעה 8.29 — השעה בה נעצרו כל גלגלי מפעל־הענק של טקסטיל נצרת. בשעה זו, ביום ראשון האחרון, הפ־סיקה אף חברת החשמל את הורם למפעל, שלא יכול היה לפרוע לה את חובו. קריאה טלפונית בהולה למשרדי חברת ה־טקסטיל בתל־אביב הוועיקה את המנהל ה־כללי, נסים ("ג'ימי") לוי. אולם כאשר הגיע במכוניתו לנצרת, גילה כי הפסקת החשמל היתה דווקא הקטנה שבבעיותיה. המורה ב־הרבה היתה בעיית מאות הפועלים שהצי־טופפו סביב המפעל המובטל, קראו לצומת לוי: "רוצים כסף! שלם את המשכורת!" ג'ימי, נער־שעשועים כבד־בשר בשנות ה־48, יכול היה רק להשיב: "אין לי כסף!" אל חזר המנהל נדחקו עשרות פועלים נרגזים. הם סיפרו לג'ימי סיפורים שהיו ידו־עים לו היטב: שזה חודשיים לא קיבלו שכר, שהמכולת מסרבת לתת להם יותר מוונות בהקפה. גם תשובתו של המנהל היתה כבר ידועה לפועלים: "תנו לי להוציא את הסחורה מהמחסן — ותוכלו לקבל את שכרכם."

כי במחסן הסחורות המוגמרות שָׁן ה־מפעל היו מונחים בדים בשווי של כ־200 אלף ל"י, אך ג'ימי לא יכול היה להוציאן, מאחר שמועצת הפועלים הטילה עליהן עיקול. "שלם קודם את שכרנו, ונבטל את העיקול!" אמרו הפועלים. מה דחף את הפועלים להטיל עיקול? הסי־ביר אחד מהם: "הגענו למסקנה, שזו ה־אפשרות היחידה להבטיח את שכרנו. כבר היו הרבה סימנים שהעניינים הכספיים של המפעל לא מסתדרים. תמיד היו בעיות, אבל הסימן הרציני הראשון היה עם ה־פועלים שג'ימי לוי הביא מספרד." הוא הביא אותם בהסכמת כל הגורמים האתראיים: ההסתדרות, משרד העבודה, מ־רד המסחר והתעשייה. כי, לדבריו, אין ב־נצרת מספיק פועלי־אריגה מקצועיים. ה־ספרדים, כך הסביר, יועסקו לתקופה של

אחת יום ראשון היה ג'ימי לוי נתון ללחצם של הפועלים, עד אחרי חצות. כאשר ניסה מדי פעם לעזוב את משרדו, הודיעו לו הפועלים ברורות: "לא ניתן לך לצאת, לפני שתשלם לנו." בשעות הלילה המאוחרות עשה הקור הגלילי את שלו. מאות הפועלים ובני־משפחותיהם התפורו. נותרו רק כמה עשרות. ואז החליטה המשטרה, שהחשישה כוח ניכר למקום, לחלץ את ג'ימי הנצור. חלק מהשוטרים הסתדר בשני טורים, לפני ה־כניסה, שעה שחלק אחר סילק את הפועלים מחדרו של ג'ימי. בחסות שוטרים נושאי אלות ומגינים, הוצא ג'ימי מן המפעל. ב־קטטה שפרצה בין השוטרים לבין הפועלים, נפצעו מספר אנשים מכל צד. אצל ג'ימי מן הבוץ. לשם כך היתה דרושה התערבות נוספת של השלטון. ג'ימי פנה לכתובת הנכונה: אל שר המסחר והתעשייה, פנחס ספיר. כי ספיר הוא שהעמיד את ג'ימי לוי על רגליו, והוא נדרש עתה לדאוג לו, שלא יתמוטט.